

РІШЕННЯ

спеціалізованої вченої ради

Сумського державного університету

про присудження ступеня доктора філософії

Спеціалізована вчена рада Сумського державного університету МОН України, м. Суми, прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії Кривці Елеонорі Тиберіївні з галузі знань 06 «Журналістика» на підставі прилюдного захисту дисертації «Сучасний тревел-медіатекст в українському інфопросторі: тематика, формат, контент» за спеціальністю 061 «Журналістика» 22 лютого 2023 року.

Кривка Елеонора Тиберіївна, 1995 року народження, громадянка України, освіта вища. У 2016 році закінчила Ужгородський національний університет за спеціальністю «Соціологія», у 2018 році отримала другу вищу освіту – закінчила Ужгородський національний університет. Навчалася за спеціальністю «Міжнародне право» та здобула кваліфікацію юриста-міжнародника, перекладача та молодшого наукового співробітника. У 2018–2021 рр. навчалась в аспірантурі Міжнародного економіко-гуманітарного університету імені академіка Степана Дем'янчука за спеціальністю «061 «Журналістика» (27.00.01 – теорія та історія соціальних комунікацій).

У 2022 році вступила до аспірантури Сумського державного університету на здобуття наукового ступеня доктора філософії за спеціальністю 061 Журналістика.

Дисертація виконана в межах науково-дослідних робіт кафедри журналістики та філології Сумського державного університету «Особливості формування національного інформаційного простору України: від радянської системи ЗМІ до демократичної моделі» (номер державної реєстрації – 0115U001713) та «Сучасний масовокомунікаційний простір: історія, реалії, перспективи» (номер державної реєстрації 0121U111164), а також грантового проєкту Journalism Education for Democracy in Ukraine: Developing Standards, Integrity and Professionalism (Журналістська освіта задля демократії в Україні: розробка стандартів, доброчесність та професіоналізм) – проєкт ЄС ЕРАЗМУС+, № 598964-EPP-1-2018-1-UK-EPPKA2-SVHE-JP, 2018–2022 рр.

Науковий керівник – доктор наук із соціальних комунікацій, професор кафедри журналістики та філології СумДУ Мітчук Ольга Андріївна.

Основні положення і результати дисертації викладено в 9 роботах, із яких 4 статті у фахових збірниках і журналах (одна з них у співавторстві з науковим керівником), 1 стаття в іноземному виданні (у співавторстві з науковим керівником), 2 – у виданні індексованому в міжнародній наукометричній базі (Scopus) (у співавторстві), 1 стаття додатково відображає наукові результати дисертації, 1 опублікованих тез доповідей на міжнародних і всеукраїнських науково-практичних конференціях.

1. Мітчук О., Кривка Е. Особливості сатиричного відтворення тревелпригод у регіональній періодиці. Образ : науковий журнал. Суми ; Київ, 2021. Вип. 3 (37). С. 65–72.

2. Кривка Е. Функціональні характеристики авторських намірів у публіцистичному тексті. Збірник праць Науково-дослідного інституту пресознавства. Львів. 2018. Вип. 8 (26). С. 179–189.

3. Кривка Е. Контентні характеристики фактологічного наповнення тревелогу (The characteristics of the factual travelogue content). Образ : науковий журнал. Суми ; Київ, 2018. Вип. 3 (29). С. 45–53.

4. Кривка Е. Т. Функціональні особливості радіореклами в соціальних комунікаціях. Теле- та радіожурналістика. Львів. 2019. Вип. 18. С. 171–178.

5. Nataliia Haidur, Vitalii Kornieiev, Inha Pohrebniak, Andriy Yatsenko, Kateryna Horska & Eleonora Kryvka. Applied Social and Communication Aspects of the Media Literacy Development in Future Specialists. Journal of Curriculum and Teaching. 2022. Vol. 11. Iss. 1. Special Issue (Scopus).

6. Kryvka E., Mitchuk O., Bykova O., Khamedova O., Voitovych N. Social Media Applications as an International Tool for the Development of English Language Communicative Competencies. Journal of Curriculum and Teaching. 2022. Iss. 11 (6). pp. 1–15 (Scopus)

У дискусії взяли участь голова і члени спеціалізованої вченої ради та присутні на захисті фахівці:

Садівничий Володимир Олексійович – голова спеціалізованої вченої ради Сумського державного університету, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, завідувач кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Тревел-журналістика, піднімаючись на свою чергову вершину, спіткнулася об агресора. Але, переконаний, агресор згине а поступ журналістики не зупинити. Після перемоги, абсолютно погоджуюся з дисертанткою, подорожі Україною зростатимуть – адже ми зрозуміли, що так недостатньо пізнали своє. І, зрозуміло, знову підніматиметься тревел-журналістика, взявши на озброєння класичну тему – землею Українською. І власне для майбутньої практики дуже добре прислужаться науково-практичні напрацювання Елеонори Кривки. Можливо, як на мене, не вистачає в дисертації занурення (хоча б на кілька сторінок) у мультимедійність: показати, наскільки сучасні технології допомагають авторів донести інформацію а споживачеві допомагають проникнути в тему. Безперечно, це не впливає на зальне позитивне враження від наукоємності та актуальності запропонованої дисертанткою праці.

Поплавська Наталія Миколаївна – опонент, доктор філологічних наук, професор, завідувач кафедри журналістики Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка, м. Тернопіль.

У роботі за результатами контент-аналізу визначено дві великі тематичні групи сучасних тревел-медіатекстів: тревел-медіатексти з фреймом «своя країна» (свій географічний простір) і тревел-медіатексти з фреймом «інша країна» (інший географічний простір). За такої ситуації доцільним був би компаративний аналіз сучасних тревел-медіатекстів, що підсилює б результати дослідження. Також

потрібно наголосити на ґрунтовності, з якою дисертантка описує різні підходи до вивчення сучасного тревел-медіатексту та окреслює теоретико-методологічні аспекти дослідження. Також дисертантка на високому фаховому рівні обґрунтувала визначальні складові дослідження, схарактеризувала тенденції творення сучасного тревел-медіатексту.

Зикун Наталія Іванівна – опонент, доктор наук із соціальних комунікацій, професор, декан факультету соціально-гуманітарних технологій та менеджменту Державного податкового університету Міністерства фінансів України, м. Ірпінь.

Абсолютно обґрунтовано висновуючи, що тревел-журналісти, крім бажання розважити читача, мають викликати у нього й захоплення описаною подорожжю, авторка серед засобів створення ефекту захопленості називає і реалізацію моделі «подорож-розслідування». Здається більш виправданим у цьому випадку говорити про «подорож-дослідження», адже «розслідування» в медіадискурсі має трохи інші контентно-конотативні особливості. Напевно б доцільніше приділити більше уваги заголовкам і заголовковому комплексу загалом, простежуванню їхніх функцій у структурі медіатексту. Варто наголосити, що запропоноване дослідження дає розуміння ролі і місця України на концептуально-культурній карті світу через тревел-медіапублікації і того, що завдяки медіа світ сприймає крізь призму національно-етичних чинників, а українськість збагачується увагою до специфіки й особливостей інших народів. Найвагоміші положення дисертації переконливо аргументовані, кожен розділ містить теоретико-прикладні узагальнення.

Яненко Ярослав Васильович – рецензент, доктор наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Сьогодні українська наука не має робіт, які б комплексно розглядали сучасний тревел-медіатекст як жанрову одиницю. Отже, виникає потреба теоретичного осмислення сучасного тревел-медіатексту, його основних жанротвірних ознак, особливостей функціонування в сучасній українській кросмедійній журналістиці. Розробляючи таку актуальну тему, доцільно було б зазначити вчених, концепції та дослідницькі роботи яких набули подальшого розвитку в указаному дисертанткою контексті. Також авторка зазначає, що «яскраво вираженим у тревел-медіатекстах є туристичний рекламний дискурс». Втім, це твердження не підкріплено цифрами. Якщо у дисертаційному дослідженні проаналізовано 578 матеріалів, то варто б зазначити кількість (відсоток), яку з них можна віднести до туристичного рекламного дискурсу. Ці огріхи не впливають на загальний позитивний підсумок щодо дисертації, наукова новизна якої має переконливий характер.

Ковальова Тетяна Вікторівна – рецензент, кандидат наук із соціальних комунікацій, доцент кафедри журналістики та філології Сумського державного університету, м. Суми.

Говорячи про інтермедіальну модель, дисертантка зазначає, що взаємодія різних художніх кодів у сучасних тревел-медіатекстах простежується на двох рівнях: експліцитному, коли візуальний контент представлено різними жанровими одиницями, та імпліцитному, коли зображення мандрівного простору і всього, що з ним пов'язано, є прихованим. Розглядаючи тревел-медіатексти як інтермедіальну модель, дослідниця демонструє інтракомпозиційні зв'язки, що проявляються у

двох формах: мультимедіальність та інтермедіальне покликання, і підкреслює відмінність досліджуваної жанрової одиниці, що полягає в єдності будь-якого мультимедіа, зокрема вербального тексту, образотворчого та фотомистецтва, інфографіки, відео, анімації, звука тощо. Це свідчить про багатогранність підходів до вивчення проблеми. У цілому дисертація є актуальним і ґрунтовним дослідженням, чітко структурованим і виконаним на високому науковому рівні.

Результати голосування:

«За» 5 (п'ять) членів ради,

«Проти» 0 (нуль) членів ради,

«Утримались» 0 (нуль) членів ради.

На підставі результатів голосування спеціалізована вчена рада присуджує **Кривці Елеонорі Тиберіївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 06 «Журналістика» за спеціальністю 061 «Журналістика».

Голова
спеціалізованої вченої ради
22 лютого 2023 р.

Садівничий В. О.

